

ישראל קורצ'אק קורצ'אק
اسرائيل تقرا كورنشاك

במחלצות חג

מאת: יאנוש קורצ'אק, כתבים ז', עמ' 18-22

תרגום: אורי אורלב

יום חג, עליז, מוצף שמש.

זרם אנשים אירסופי – כלם עליזים, מחיכים, רוחשי רצון טוב איש כלפי רעהו.

החיים טובים והאנשים טובים...

– מה שלומך, ריק, ידידי? בוקר טוב.

– לך לעזאזל! – אני קורא, – עזב אותי!

– פוי, התבייש לך. לא לפה לפגש בצורה כזאת ידיד ותיק.

– לך לך, – אני אומר, – קשטה!

– אתה רואה כמה שאתה רע. אתה הולך לבד, אני מבקש להנעים לך את טיולך, ואתה מתעקש.

– אני בכלל לא מתעקש ורק רוצה שלא תטפל אלי. אינני מענין בחברתך.

– אתה אדם מוזר. בשנים הקה לנו שמח יותר. אספר לך כל מיני דברים מענינים. אתה יודע שאני מספר בצורה מרתקת ומלאה חיים.

– לא מענין אותי...

אך הוא אינו שואל. לוקח את זרועי תחת זרועו כאלו יש לו בעלות עלי, אבל מחיך חיוך מרשע כמו שרק סאטיר יודע לחיך.

– רואה אתה, אחי: עכשו זה נעים. כן, אתה ילד טוב. ועכשו תקשיב.

והסאטיר שלי סוקר את ההמון במבט חודר.

– פיו, פיו, פירלו, פיו, ריק! אתה רואה את הצעירה המחיכת הזאת ואת אמה החביבה? פיו, פיו, פירלו! נכון? הבת – התגלמות החן, והאם – התגלמות טוב הלב. אחי, אני אומר לך: הבט ושמע. מה? ... האם הצעירה הזאת יודעת ללכת, האם האמא הזאת מסגלת לסרב דבר מה לבתה? ... הן מכרחות לאהב זו את זו – לאהב נורא, אחי. הבט ושמע.

הנה נעלם אור השמש סביבי, נעלם גרם הפארק וההמון המחיך. אני רואה דירה, רואה את האם והבת. האם אדמה מפעס, הנערה חורת מזעם.

– אז לא אבוא בכלל – מסננת הצעירה מבין שניה – אמא יכולה לקחת לבד.

– אני מציעה לך לא להרגיז אותי יותר. אני אומרת לך, לסבלנות שלי יש גבול – מתפרצת האם כמו דוד קיטור.

– גם לסבלנות שלי יש גבול – לוחשת העלמה כמו קמקום רותח, – לא אצא עם כפפות מלכלכות וזהו!

– אני אומרת לך, נקי אותן בבגזון ובואי, אחרת זה יגמר בךי רע.

– ש'גמר...

– פיו, פיו, פירלו! מה אתה אומר, אחי?

החזיון נמוג. שוב אני מביט בפניהם החביבים של האם ובבתה המצניצת.

– אמא, אולי נשב רגע לניח? – שואלת העלמה בדאגה...

י.א.א. קורצ'אק קורצ'אק
اسرائيل تقرا كورنشاك

– אה רואה כמה מענין – ממשיך הסאטיר – חכה, אראה לך מחזות מענינים פי כמה. הנה, שם, זוג צעיר כמו זוג יונים, שם, מצד זמין. הוא אומר: "גברתי, את האביב הראשון האמתי בחיי" והוא מביט בה כל כך יפה, בהתרגשות כזאת... פי, פיו, פירלו. הבט עכשו, אחי.

ההמון החוגג סביבי נעלם.

אני רואה חדר רוקים ואותו צעיר קושר את עניבתו מול הראי. חברו שוכב על ספה, סיגריה בפיו והוא אומר:

– אוי, אידיוט מטמטם שכמותך. יום כל כך יפה, יפה כל כך ואתה מבזבז אותו. הבטחתי שתהיה אהנו. נו?

– אמרתי לך שאינני יכול. הרי אתה יודע.

– אני לא יודע שום דבר מלבד העבודה שנעשית מרבע לגמרי ואתה נותן שירכבו עליך... מה הם כבר יכולים לעשות לך? תמצא תרוץ: תגיד שהיית חולה. שב, אכתיב לך מכתב: "יקירתי! לבי מתכנץ מכאב, מחשבותי מסתחררות סביבך, אך אינני יכול לפגוש אותך, אור עיני, אוצרי היקר, מפני שאני חולה".

– תפסיק לבלבל את המוח! מה התענוג הזה שיש לך להרגיז אותי?

– אני מבקש להחזיר אותך לשפיות, קרבו מסכן של ארוסים שכמותך.

– אתה יודע שאין לי ברירה אחרת, וזאת או אחרת – היינו הך.

– פי, פיו, פירלו, ציר, ציר, ציר! שיחה יפה, מה? ... נו, אחי, מה אתה מצטברת? אתה לא נראה יפה כשאתה כועס. נו, חידך כבר.

הסאטיר נשף שוב בעיני את קסמיו ושוב ראיתי את אותו צעיר, ענוב עניבה, בחברת ארוסתו ושוב שמעתי את דבריו:

– נו, האביב הקסים אותי תמיד אך לאביב הזה יש קסם מיחד של תם. הייתי משוה אותו לשירת הזמיר.

– פי, פיו, פירלו!... הוא מדקלם יפה, מה? זה עוד לא הסוף... אתה רואה את שתי הנשים החנניות כשהן מנהלות שיחה ערנית? הנה, תראה! התנשקו. פי, פיו! ההיסטוריה נצרה עבורנו שתי דגמאות של ידידות אמיצה בין גברים – אורסט ופילדס, קאסטר ופולוקס – אך אף לא דגמה אחת של ידידות בין נשים. זאת הראשונה. פירלו!

שוב נעלמו ההמון העליו ושתי הידידות הנלפבות. אני רואה את חדרה הפרטי של אחת הנשים הללו שההיסטוריה אמורה להנציח את שמותיחה.

– תמיד אתה עושה לי את זה – אומרת הגברת לבעלה בקול חורקני – אתה עושה לי את זה להכעיס. אתה יודע שאני לא יכולה לסבל אותה.

– אבל נשמתי, – מינבב הבעל כמו חתול – הרי את יודעת שאני תלוי בבעלה. את חייבת להתניחס אליה בלבביות.

– תהיה אתה לבבי, מפני שאני לא יודעת. אני לא סובלת אותה, לא יכולה להסתפל עליה, הייתי רוצה לנקר לה את העינים, הייתי רוצה...

– נשמתי, את מתרגשת. שלטי בעצמך.

– אני לא רוצה לשלט בעצמי. היום היא בודאי תלבש את שמלתה החדשה. היא תעשה לי את זה

...

– אבל נשמתי בשום פנים ואופן. היא בכלל לא תלבש שמלה. זאת אומרת, רציתי לומר, שהיא

י.א.א. קורצ'אק
 ישראל תפרא קורצ'אק
 اسرائيل تقرا كورنشاك

תלבש שמלה אחרת...

– טוב, אל תקשקש, אתה לא מבין בזה שום דבר.

– אבל נשמתני...

– תפסיק לדבר, אחרת בכלל לא אבוא.

הבעל משתתק.

– דע לך שזאת הפעם האחרונה. אם יש לך שם חשבונות, סדר לך אותם בעצמך ואל תציק לי.

– פיו! פיו! פירלו. אתה רואה, אחי, אלמלא אני, היית מסלף את ההיסטוריה ומקבע את שתי הנשים האלה פדגמה ראשונה של ידידות נשית והתמסרות הדדית.

באותו רגע מגיעה לאזני שיחתן של שתי הידידות, כאן בנן, כשהן מתהלכות באור השמש.

– באמת את נראית נהדר בשמלה הזאת.

– האמנם? כל כך דאגתי שקלקלו לי אותה.

– אבל נקירתני, מה את מקשקשת. עוד לא הייתה לך שמלה כל כך יפה. באמת, אני לא יכולה להסיר את עיני ממך.

– נו, אני תמיד מוצאת חן בעיניך משום מה, האם את לא מגזימה?

וללא סבה נראית לעין התנשקו שתייהן באריכות ובהם...

הסאטיר שלי פרח בצחוק.

הן הסתובבו אליו, הסמיכו במבוכה והגבירו את צעדיהן פשהבעלים בעקבותיהן.

– פיו, פיו, אחי, פירלו. אתה יודע, אולי תפתח חנות למחוות חגיגיות, חנות עם חיוכים, נשיקות, מבטים. אתה מבין איזו מין חנות?

נכנסת גברת:

– בבקשה להראות לי "מבטים", ורק ממשכים.

– באיזה מחיר, גברתי?

– מן הסוג הטוב.

בוחנת, עומדת על המקח, קונה לבסוף.

– בבקשה לתת לי "לחיצת יד" מהסוג הטוב ביותר. בדייק כזאת שקניתי בשבוע שעבר.

– חסר כרגע, אדוני. אך יש לנו משהו דומה מאוד, ורק קצת יותר חזק.

הזבן פורש חבילת "חבוקים".

– טוב. בבקשה לארו לי חמשה פאלה.

זוג נשוי נכנס לחנות.

– קנינו כאן אתמול תריסר "חיוכי אהדה". נשארו לנו שניים. האם אפשר להחליף אותם לנשיקות?

– בבקשה, בלי שום בעיות. ולדק! חבילה עם נשיקות. האם לגבר או לאשה?

– ציר, ציר, ציר. רעיון טוב, נכון? ... בקוש גדול, היית עושה הון. מפני שהנשיקות של היום,

ישראל קורצ'ק אינשטיטוט
اسرائيل تقرًا كورتشاك

החבוקים והמבטאים – מלאי זיוף, תוצרת בית, מן הסוג הגרוע; זקוקים כאן להתמחות, הדור מסים, מה? ואיזו נוחיות: אתה קונה לך עניבה, כפפות, נעלים צהבות וחיוף יפה, כזה כמו רעלה עדינה – וכמה תריסרי מבטאים, וכמה לחיצות ידים... הנה, אתה רואה, אחי, תוכל לעשות הון... וכל כך בעסת עלי.

הסאטיר נשק לי על השפתים ונעלם...

ישבתי על ספסל, התבוננתי בהמון המחיף, ולעזאזל, נדמה היה לי שהחייכים ומבטי החכה הם למעשה מסוג גרוע ביותר – תוצרת בית. מדוע לא התפתח בתחום זה ענף חדש כלשהו של התמחות תעשיתית?

